

29.08.2017

Asia/3

§ 225

Sosiaali- ja terveystoimialan talousarvioehdotus 2018 ja taloussuunnitelma 2019–2020

HEL 2017-003539 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä esittelijän ehdotuksesta poikkeavan liitteen 1 mukaisen ehdotuksen sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2018 talousarvioksi ja vuosien 2019–2020 taloussuunnitelmaksi.

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että talousarvioehdotus on tehty viime valtuustostrategian mukaiseen raamiin. Sitä tulee muokata uuden strategian mukaiseksi ja osoittaa riittävä resursointi strategian tavoitteille. Samalla lautakunta huomauttaa, että Helsingissä nopeimmin kasvavat väestöryhmät, lapset ja ikääntyvät, heijastuvat toimialalla palvelutarpeen kasvuna, minkä tulee näkyä myös väestönkasvun laskutavassa. HUS:lle osoitettu 20 milj. euron lisäys on tarpeellinen erikoissairaanhoidon todellisten kustannusten kattamiseksi. Tämä HUS:n muutos pitää kuitenkin ottaa huomioon talousarviota laadittaessa, jotta menoleikkaus ei kohdistu ainoastaan sote-palveluihin. Nyt käsittelyssä olevassa esityksessä sote-palveluita supistetaan kohtuuttomasti, enemmän kuin tuottavuustavoite edellyttää.

Käsittely

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa: Lisätään päätösehdotuksen ensimmäisen kappaleen jälkeen seuraava uusi kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että talousarvioehdotus on tehty viime valtuustostrategian mukaiseen raamiin. Sitä tulee muokata uuden strategian mukaiseksi ja osoittaa riittävä resursointi strategian tavoitteille. Samalla lautakunta huomauttaa, että Helsingissä nopeimmin kasvavat väestöryhmät, lapset ja ikääntyvät, heijastuvat toimialalla palvelutarpeen kasvuna, minkä tulee näkyä myös väestönkasvun laskutavassa. HUS:lle osoitettu 20 milj. euron lisäys on tarpeellinen erikoissairaanhoidon todellisten kustannusten kattamiseksi. Tämä HUS:n muutos pitää kuitenkin ottaa huomioon talousarviota laadittaessa, jotta menoleikkaus ei kohdistu ainoastaan sote-palveluihin. Nyt käsittelyssä olevassa esityksessä sote-

29.08.2017

palveluita supistetaan kohtuuttomasti, enemmän kuin tuottavuustavoite edellyttää."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 2:

Jäsen Saku Etholen: Poistetaan esittelijän perustelujen Sosiaali- ja terveyspalvelut -kohdan toisesta kappaleesta seuraava lause: "Palvelusetelin osuutta palvelujen tuottamistapana lisätään ja uusia palvelusetelivaihtoehtoja selvitetään."

Kannattaja: Jäsen Katju Aro

Vastaehdotus 3:

Jäsen Saku Etholen: Lisätään esittelijän perusteluihin Määrälliset tavoitteet -kohdan viimeisen kappaleen loppuun seuraava teksti: "Palvelurakenteen keventämisen tulee perustua aitoon tarpeen vähenemiseen. Laitosmuotoisten palvelujen vähentäminen ei saa näin ollen heikentää asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua tai riittävyttä."

Kannattaja: Jäsen Katju Aro

Vastaehdotus 4:

Jäsen Katju Aro: Talousarvioehdotuksen ja päätösesityksen toiminnallisiin tavoitteisiin lisätään: "palveluita vahvistamalla" niin, että kohdan "Sitovat toiminnalliset tavoitteet" kahdeksas kappale kuuluu seuraavasti: "Kotona asumista tuetaan palveluita vahvistamalla niin, että kotona asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä nousee vuoteen 2017 verrattuna" ja samaan liittyen talousarvioesityksen kohdan 1.1 toisen kappaleen viimeinen lause "Palvelutarpeiden vähentämiseksi on toimintaa suunnattava erityisesti kuntoutumista edistäviin ja kotona asumista tukeviin palveluihin" korvataan seuraavalla lauseella: "Palvelutarpeisiin vastaamiseksi toiminnassa painotetaan erityisesti kuntoutumista edistäviä ja kotona asumista tukevia palveluita."

Kannattaja: Jäsen Saku Etholen

Vastaehdotus 5:

Jäsen Katju Aro: Lisätään talousarvioehdotuksen kohtaan 1.1 seitsemänteen kappaleeseen seuraava lause: "Palvelujen vaikuttavuutta arvioidaan sukupuoli- ja yhdenvertaisuusnäkökulmasta", jolloin kappale kuuluu: "Toimintatavat ja palvelut uudistuvat sosiaali- ja terveydenhuollon ydinprosessien mukaisten uudistettujen toimintamallien vakiinnuttamisella ja laajentamisella koko kaupunkiin. Palvelujen saatavuuden ja vaikuttavuuden edistäminen parantaa asiakaskokemusta ja henkilöstökokemusta ja sitä kautta tuottavuutta. Tuottavuuden, saatavuuden ja vaikuttavuuden lisäksi toimintaa arvioidaan sekä asiakas- että henkilös-

29.08.2017

tökokemuksen näkökulmista. Palvelujen vaikuttavuutta arvioidaan sukupuoli- ja yhdenvertaisuusnäkökulmasta. Vaikuttavuuden seuraamiseksi on sovittu terveys- ja hyvinvointi-indikaattorit. Palvelujen saataavuuden parantamiseksi laajennetaan myös palvelujen aukioloaikoja edelleen vastaamaan palvelujen kysyntää."

Linjaus on Helsingin kaupungin palveluiden tasa-arvosuunnitelman mukainen.

Kannattaja: Jäsen Saku Etholen

Vastaehdotus 6:

Jäsen Katju Aro: Talousarvioehdotuksen kohtaan 2.4 neljännen kappaleen ensimmäisen lauseen jälkeen lisätään seuraava virke: "Asetetaan saavutettavuuden mittaamiseksi tavoiteaika, jossa terveys- ja hyvinvointikeskusten palvelut ovat alueen asukkaiden tavoitettavissa julkisilla kulkuvälineillä."

Kannattaja: Jäsen Leo Bergman

Vastaehdotus 7:

Jäsen Katju Aro: Talousarvioehdotuksen kohtaan 3.2.2.1 tuottavuustavoitetta käsittelevään kohtaan ja esittelijän perustelujen Sosiaali- ja terveyspalvelut -kohdan ensimmäiseen kappaleeseen lisätään seuraava lause: "Tuottavuuden parantamista tehdään palvelujen laadusta ja niiden hyvinvointivaikutuksista huolehtien."

Kannattaja: Jäsen Sami Heistaro

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi vastaehdotuksen 7 yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 8:

Jäsen Katju Aro: Talousarvioehdotuksen kohdassa 1.1 viimeisessä kappaleessa korvataan lause "Työllisyydenhoidon asiakkaille tarjottavan kuntouttavan työtoiminnan tavoite on siirtyminen työhön, koulutukseen tai palvelupolulla eteenpäin" seuraavalla lauseella: "Työllisyydenhoidon asiakkaille tarjottavan kuntouttavan työtoiminnan tavoite on sosiaalisen toimintakyvyn ylläpitäminen ja siirtyminen työhön, koulutukseen tai palvelupolulla eteenpäin."

Kannattaja: Jäsen Saku Etholen

Vastaehdotus 9:

Jäsen Katju Aro: Toiminnallisissa tavoitteissa (talousarvioesitys ja päätösesitys) korvataan tavoite "Psykiatrisessa avohoidossa olevien potilaiden sairaalapäivien määrä vähenee vuoteen 2017 verrattuna" tavoit-

29.08.2017

teella: "Psykiatrisessa avohoidossa olevien potilaiden sairaalapäivien määrä vähenee vuoteen 2017 verrattuna avohoidon laadullisella kehittämällä ja sen eri muotoja vahvistamalla."

Samaan liittyen, talousarvioehdotuksen kohdassa 1.1. sivun 5 toisessa kappaleessa korvataan lause "Palvelurakenne kevenee laitospalveluja vähentämällä ja avohoitoa vahvistamalla" seuraavalla lauseella: "Palvelurakenne kevenee laitospalveluja vähentämällä ja avohoidon eri muotoja, kuten intensiivistä avohoitoa, liikkuvaa avohoitoa, psykoterapiaa ja päiväsairaalapalveluja kehittämällä ja vahvistamalla."

Kannattaja: Jäsen Saku Etholen

Vastaehdotus 10:

Jäsen Katju Aro: Poistetaan talousarvioehdotuksen kohdasta 1 sivun 2 toiseksi viimeisestä kappaleesta seuraava lause: "Laittomasti maassa olevien ns. paperittomien palveluiden järjestämiseen tulee varautua..."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 11:

Jäsen Leo Bergman: Lisätään talousarvioehdotuksen kohdan 2.5. (Digitalisaatio ja tietotekniikka palvelutuotannon ja prosessien kehittämisessä) loppuun seuraava uusi kappale: "Vuonna 2018 kiinnitetään erityistä huomiota tietosuojan toteutumiseen sosiaali- ja terveystaloudessa samalla kun valmistaudutaan Euroopan unionin uuden tietosuojasetuksen soveltamiseen toukokuusta 2018 alkaen."

Kannattaja: Jäsen Sami Heistaro

Vastaehdotus 12:

Jäsen Leo Bergman: Lisätään talousarvioehdotuksen sivun 5 psykiatria- ja päihdepalveluja koskevan kappaleen loppuun seuraava virke: "Psykiatrisessa avohoidossa pyritään siihen, että takaisin sairaalahoitoon hakeutuvien potilaiden määrä vähenee vuoteen 2017 verrattuna."

Kannattaja: Jäsen Sami Heistaro

Vastaehdotus 13:

Jäsen Sami Heistaro: Poistetaan talousarvioehdotuksen luvun 1 kuudennen kappaleen viimeinen lause "Omaishoitoa tukevien palvelujen kehittämistä..." ja korvataan se seuraavalla tekstillä: "Omaishoitoa kehitetään ja sen osuutta sekä houkuttelevuutta pyritään kasvattamaan muiden palvelumuotojen rinnalla. Omaishoitajia tuetaan omaishoitolain mukaisesti hoitopalkkioilla, vapailla ja yksilöllisesti suunnitelluilla palveluilla tarvittaessa palveluseteleitä käyttäen. Omaishoitoa kehitetään pit-

käjänteisesti yhteistyössä muiden pääkaupunkiseudun kuntien ja järjestöjen kanssa.”

Kannattaja: Jäsen Daniel Sazonov

Vastaehdotus 14:

Jäsen Sami Heistaro: Lisätään päätösehdotuksen ensimmäisen kappaleen jälkeen seuraava uusi kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että talousarvioehdotus on tehty viime valtuustostrategian mukaiseen raamiin. On perusteltua, että ehdotusta tarkistetaan sen jälkeen kun valtuusto on hyväksynyt uuden strategian."

Kannattaja: Jäsen Saku Etholen

Vastaehdotus 15:

Jäsen Tapio Bergholm: Talousarvioehdotuksen kohtaan 3.2.1 Määrälliset tavoitteet tehdään jäljempänä näkyvä muutos. Ikärakenteen muutos ja vanhusväestö jatkuva kasvu erityisesti +85 ikäluokissa luo pohjaesitystä enemmän lisätarvetta palveluasumiseen ja kotihoitoon, kun laitoshoidtoa vähennetään.

	TAE 2018	TS 2019	TS 2020
Kotihoito, muu asiointi	ok	450	500
Ymärivuorokautinen palveluasuminen	1150	1200	1250

Kannattaja: Jäsen Karita Toijonen

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 1 (puheenjohtaja Sanna Vesikansa): Lisätään päätösehdotuksen ensimmäisen kappaleen jälkeen seuraava uusi kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että talousarvioehdotus on tehty viime valtuustostrategian mukaiseen raamiin. Sitä tulee muokata uuden strategian mukaiseksi ja osoittaa riittävä resursointi strategian tavoitteille. Samalla lautakunta huomauttaa, että Helsingissä nopeimmin kasvavat väestöryhmät, lapset ja ikääntyvät, heijastuvat toimialalla palvelutarpeen kasvuna, minkä tulee näkyä myös väestönkasvun laskutavassa. HUS:lle osoitettu 20 milj. euron lisäys on tarpeellinen erikoissairaanhoidon todellisten kustannusten kattamiseksi. Tämä HUS:n muutos pitää kuitenkin ottaa huomioon talousarviota laadittaessa, jotta menoleikkaus ei kohdistu ainoastaan sote-palveluihin. Nyt käsitellyssä olevassa esityksessä sote-palveluita supistetaan kohtuutto-

29.08.2017

masti, enemmän kuin tuottavuustavoite edellyttää."

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 14 (jäsen Sami Heistaro): Lisätään päätösehdotuksen ensimmäisen kappaleen jälkeen seuraava uusi kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että talousarvioehdotus on tehty viime valtuustostrategian mukaiseen raamiin. On perusteltua, että ehdotusta tarkistetaan sen jälkeen kun valtuusto on hyväksynyt uuden strategian."

Jaa-äännet: 9

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Et-holen, Katriina Juva, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Sami Heistaro, Markus Kalliola, Daniel Sazonov

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Mari Rantanen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Sanna Vesikansan vastaehdotuksen äänin 9 - 3 (poissa 1).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (puheenjohtaja Sanna Vesikansa): Lisätään päätösehdotuksen ensimmäisen kappaleen jälkeen seuraava uusi kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että talousarvioehdotus on tehty viime valtuustostrategian mukaiseen raamiin. Sitä tulee muokata uuden strategian mukaiseksi ja osoittaa riittävä resursointi strategian tavoitteille. Samalla lautakunta huomauttaa, että Helsingissä nopeimmin kasvavat väestöryhmät, lapset ja ikääntyvät, heijastuvat toimialalla palvelutarpeen kasvuna, minkä tulee näkyä myös väestönkasvun laskutavassa. HUS:lle osoitettu 20 milj. euron lisäys on tarpeellinen erikoissairaanhoidon todellisten kustannusten kattamiseksi. Tämä HUS:n muutos pitää kuitenkin ottaa huomioon talousarviota laadittaessa, jotta menoleikkaus ei kohdistu ainoastaan sote-palveluihin. Nyt käsitellyssä olevassa esityksessä sote-palveluita supistetaan kohtuuttomasti, enemmän kuin tuottavuustavoite edellyttää."

Jaa-äännet: 3

Sami Heistaro, Markus Kalliola, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 9

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Et-holen, Katriina Juva, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

29.08.2017

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Mari Rantanen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Sanna Vesikansan vastaehdotuksen äänin 9 - 3 (poissa 1).

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Saku Etholen): Poistetaan esittelijän perustelujen Sosiaali- ja terveyspalvelut -kohdan toisesta kappaleesta seuraava lause: "Palvelusetelin osuutta palvelujen tuottamistapana lisätään ja uusia palvelusetelivaihtoehtoja selvitetään."

Jaa-äännet: 10

Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Katriina Juva, Markus Kalliola, Daniel Sazonov, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 2

Katju Aro, Saku Etholen

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Mari Rantanen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 2 (poissa 1).

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Saku Etholen): Lisätään esittelijän perusteluihin Määrälliset tavoitteet -kohdan viimeisen kappaleen loppuun seuraava teksti: "Palvelurakenteen keventämisen tulee perustua aitoon tarpeen vähenemiseen. Laitosmuotoisten palvelujen vähentäminen ei saa näin ollen heikentää asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua tai riittävyyttä."

Jaa-äännet: 6

Sami Heistaro, Markus Kalliola, Daniel Sazonov, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 5

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen

29.08.2017

Tyhjä: 1
Katriina Juva

Poissa: 1
Mari Rantanen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 6 - 5 (tyhjää 1, poissa 1).

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 5 (Jäsen Katju Aro): Lisätään talousarvioehdotuksen kohtaan 1.1 seitsemänteen kappaleeseen seuraava lause: "Palvelujen vaikuttavuutta arvioidaan sukupuoli- ja yhdenvertaisuusnäkökulmasta", jolloin kappale kuuluu: "Toimintatavat ja palvelut uudistuvat sosiaali- ja terveydenhuollon ydinprosessien mukaisten uudistettujen toimintamallien vakiinnuttamisella ja laajentamisella koko kaupunkiin. Palvelujen saatavuuden ja vaikuttavuuden edistäminen parantaa asiakaskokemusta ja henkilöstökokemusta ja sitä kautta tuottavuutta. Tuottavuuden, saatavuuden ja vaikuttavuuden lisäksi toimintaa arvioidaan sekä asiakas- että henkilöstökokemuksen näkökulmista. Palvelujen vaikuttavuutta arvioidaan sukupuoli- ja yhdenvertaisuusnäkökulmasta. Vaikuttavuuden seuraamiseksi on sovittu terveys- ja hyvinvointi-indikaattorit. Palvelujen saatavuuden parantamiseksi laajennetaan myös palvelujen aukioloaikoja edelleen vastaamaan palvelujen kysyntää."

Linjaus on Helsingin kaupungin palveluiden tasa-arvosuunnitelman mukainen.

Jaa-äännet: 3
Sami Heistaro, Markus Kalliola, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 9
Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Et-holen, Katriina Juva, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Mari Rantanen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Katju Aron vastaehdotuksen äänin 9 - 3 (poissa 1).

6 äänestys

29.08.2017

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 6 (jäsen Katju Aro): Talousarvioehdotuksen kohtaan 2.4 neljännen kappaleen ensimmäisen lauseen jälkeen lisätään seuraava virke: "Asetetaan saavutettavuuden mittaamiseksi tavoiteaika, jossa terveys- ja hyvinvointikeskusten palvelut ovat alueen asukkaiden tavoitettavissa julkisilla kulkuvälineillä."

Jaa-äännet: 10

Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Sami Heistaro, Katriina Juva, Markus Kalliola, Daniel Sazonov, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 2

Katju Aro, Leo Bergman

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Mari Rantanen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 2 (poissa 1).

7 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 4 (jäsen Katju Aro): Talousarvioehdotuksen ja päätösesityksen toiminnallisiin tavoitteisiin lisätään: "palveluita vahvistamalla" niin, että kohdan "Sitovat toiminnalliset tavoitteet" kahdeksas kappale kuuluu seuraavasti: "Kotona asumista tuetaan palveluita vahvistamalla niin, että kotona asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä nousee vuoteen 2017 verrattuna" ja samaan liittyen talousarvioesityksen kohdan 1.1 toisen kappaleen viimeinen lause "Palvelutarpeiden vähentämiseksi on toimintaa suunnattava erityisesti kuntoutumista edistäviin ja kotona asumista tukeviin palveluihin" korvataan seuraavalla lauseella: "Palvelutarpeisiin vastaamiseksi toiminnassa painotetaan erityisesti kuntoutumista edistäviä ja kotona asumista tukevia palveluita."

Jaa-äännet: 4

Leo Bergman, Sami Heistaro, Markus Kalliola, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 8

Katju Aro, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Juva, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Mari Rantanen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Katju Aron vastaehdotuksen äänin 8 - 4 (poissa 1).

8 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 8 (jäsen Katju Aro): Talousarvioehdotuksen kohdassa 1.1 viimeisessä kappaleessa korvataan lause "Työllisyydenhoidon asiakkaille tarjottavan kuntouttavan työtoiminnan tavoite on siirtyminen työhön, koulutukseen tai palvelupolulla eteenpäin" seuraavalla lauseella: "Työllisyydenhoidon asiakkaille tarjottavan kuntouttavan työtoiminnan tavoite on sosiaalisen toimintakyvyn ylläpitäminen ja siirtymisen työhön, koulutukseen tai palvelupolulla eteenpäin."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 12

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Et-holen, Sami Heistaro, Katriina Juva, Markus Kalliola, Daniel Sazonov, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Mari Rantanen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Katju Aron vastaehdotuksen äänin 12 - 0 (poissa 1).

9 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 9 (jäsen Katju Aro): Toiminnallisissa tavoitteissa (talousarvioesitys ja päätösesitys) korvataan tavoite "Psykiatriassa avohoidossa olevien potilaiden sairaalapäivien määrä vähenee vuoteen 2017 verrattuna" tavoitteella: "Psykiatrisessa avohoidossa olevien potilaiden sairaalapäivien määrä vähenee vuoteen 2017 verrattuna avohoidon laadullisella kehittämisellä ja sen eri muotoja vahvistamalla."

Samaan liittyen, talousarvioehdotuksen kohdassa 1.1. sivun 5 toisessa kappaleessa korvataan lause "Palvelurakenne kevenee laitospalveluja vähentämällä ja avohoitoa vahvistamalla" seuraavalla lauseella: "Palvelurakenne kevenee laitospalveluja vähentämällä ja avohoidon eri muo-

29.08.2017

toja, kuten intensiivistä avohoitoa, liikkuvaa avohoitoa, psykoterapiaa ja päiväsairaalapalveluja kehittämällä ja vahvistamalla.”

Jaa-äännet: 5

Tapio Bergholm, Sami Heistaro, Markus Kalliola, Daniel Sazonov, Kari-
ta Toijonen

Ei-äännet: 7

Katju Aro, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Ju-
va, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Mari Rantanen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Katju Aron vastaehdotuk-
sen äänin 7 - 5 (poissa 1).

10 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 10 (jäsen Katju Aro): Poistetaan talousarvio-
ehdotuksen kohdasta 1 sivun 2 toiseksi viimeisestä kappaleesta seu-
raava lause: "Laittomasti maassa olevien ns. paperittomien palveluiden
järjestämiseen tulee varautua..."

Jaa-äännet: 5

Tapio Bergholm, Sami Heistaro, Markus Kalliola, Daniel Sazonov, Kari-
ta Toijonen

Ei-äännet: 7

Katju Aro, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Ju-
va, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Mari Rantanen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Katju Aron vastaehdotuk-
sen äänin 7 - 5 (poissa 1).

11 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 11 (jäsen Leo Bergman): Lisätään talousar-
vioehdotuksen kohdan 2.5. (Digitalisaatio ja tietotekniikka palvelutuo-
tannon ja prosessien kehittämisessä) loppuun seuraava uusi kappale:

29.08.2017

"Vuonna 2018 kiinnitetään erityistä huomiota tietosuojan toteutumiseen sosiaali- ja terveyspalveluissa samalla kun valmistaudutaan Euroopan unionin uuden tietosuoja-asetuksen soveltamiseen toukokuusta 2018 alkaen."

Jaa-äännet: 2
Katriina Juva, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 9
Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Sami Heistaro, Markus Kalliola, Daniel Sazonov, Karita Toijonen

Tyhjä: 1
Sanna Vesikansa

Poissa: 1
Mari Rantanen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Leo Bergmanin vastaehdotuksen äänin 9 - 2 (tyhjää 1, poissa 1).

12 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 12 (jäsen Leo Bergman): Lisätään talousarvioehdotuksen sivun 5 psykiatria- ja päihdepalveluja koskevan kappaleen loppuun seuraava virke: "Psykiatrisessa avohoidossa pyritään siihen, että takaisin sairaalahoitoon hakeutuvien potilaiden määrä vähennee vuoteen 2017 verrattuna."

Jaa-äännet: 2
Katju Aro, Cecilia Ehrnrooth

Ei-äännet: 10
Tapio Bergholm, Leo Bergman, Saku Etholen, Sami Heistaro, Katriina Juva, Markus Kalliola, Daniel Sazonov, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Mari Rantanen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Leo Bergmanin vastaehdotuksen äänin 10 - 2 (poissa 1).

13 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 15:

Jäsen Tapio Bergholm: Talousarvioehdotuksen kohtaan 3.2.1 Määrälliset tavoitteet tehdään jäljempänä näkyvä muutos. Ikärakenteen muutos ja vanhusväestö jatkuva kasvu erityisesti +85 ikäluokissa luo pohjaesitystä enemmän lisätarvetta palveluasumiseen ja kotihoitoon, kun laitoshoidoa vähennetään.

	TAE 2018	TS 2019	TS 2020
Kotihoito, muu asiointi	ok	450	500
Ymärivuorokautinen palveluasuminen	1150	1200	1250

Jaa-äännet: 8

Leo Bergman, Saku Etholen, Sami Heistaro, Katriina Juva, Markus Kalliola, Daniel Sazonov, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 4

Katju Aro, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Karita Toijonen

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Mari Rantanen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 4 (poissa 1).

14 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 13 (jäsen Sami Heistaro): Poistetaan talousarvioehdotuksen luvun 1 kuudennen kappaleen viimeinen lause "Omaishoitoa tukevien palvelujen kehittämistä..." ja korvataan se seuraavalla tekstillä: "Omaishoitoa kehitetään ja sen osuutta sekä houkuttelevuutta pyritään kasvattamaan muiden palvelumuotojen rinnalla. Omaishoitajia tuetaan omaishoitolain mukaisesti hoitopalkkioilla, vapaila ja yksilöllisesti suunnitelluilla palveluilla tarvittaessa palveluseteleitä käyttäen. Omaishoitoa kehitetään pitkäjänteisesti yhteistyössä muiden pääkaupunkiseudun kuntien ja järjestöjen kanssa."

Jaa-äännet: 4

Katju Aro, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Karita Toijonen

29.08.2017

Asia/3

Ei-äännet: 8

Leo Bergman, Saku Etholen, Sami Heistaro, Katriina Juva, Markus Kalliola, Daniel Sazonov, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Mari Rantanen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sami Heistaron vastaehdotuksen äänin 8 - 4 (poissa 1).

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioehdotus 2018 ja taloussuunnitelma 2019-2020 (sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksymä 29082017)
- 2 Talousarvioehdotus 2018 ja taloussuunnitelma 2019-2020 (muokattu 24.8.2017)
- 3 Tilankäyttöohjelma 2018
- 4 Irtaimen omaisuuden perushankinnat 2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää hyväksyä liitteen mukaisen ehdotuksen sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2018 talousarvioksi ja vuosien 2019–2020 taloussuunnitelmaksi.

Esittelijän perustelut

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveystoimialan talousarvion laadintaa ohjaavat kaupunginhallituksen 12.6.2017 päättämät kannanotot:

”Kaupunkistrategia on kaupungin keskeisin toimintaa ohjaava asiakirja ja johtamisen väline. Kaupunkistrategiaa toteutetaan ja seurataan talousarvion, taloussuunnitelman, käyttösuunnitelman ja tulosbudjetin avulla. Helsingin kaupunkistrategia vuosille 2017–2021 on tarkoitus hy-

29.08.2017

väksyä kaupunginvaltuustossa syksyllä 2017, minkä jälkeen se ohjaa kaupungin talousarvion valmistelua. Kaupunginhallitus toteaa, että keskeneneräisen strategiaproessin vuoksi kyse on ns. teknisestä raamista ja kaupunkistrategiassa hyväksytyt linjaukset tulevat ohjaamaan vuoden 2018 talousarviota sekä lauta- ja johtokuntien käyttösuunnitelmaa ja tulosbudjettia koskevaa päätöksentekoa.

Vuoden 2018 talousarvion määrärahojen taso tarkistetaan vastaamaan tuoreimpia ennusteita kustannustason muutoksesta (peruspalvelujen hintaindeksi) ja väestönkasvusta kaupunkistrategiassa sovitulla tavalla talousarviovalmistelun edetessä.”

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja tuottaminen muuttuvat todennäköisesti 1.1.2020 alkaen, kun sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen siirtyy maakunnille ja järjestäminen ja tuottaminen erotetaan toisistaan. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitus ja ohjaus muuttuvat.

Eduskunnan käsittelyssä oleviin lakiesityksiin tehdään perustuslakivaliokunnan 29.6.2017 antaman lausunnon edellyttämät muutokset. Valinnanvapauslain osalta hallitus antaa uuden hallituksen esityksen aikaisintaan lokakuussa 2017. Maakunta- ja sosiaali- ja terveystalouden uudistusta sekä valinnanvapautta koskevat lakiesitykset käsitellään eduskunnassa samaan aikaan.

Helsinki osallistuu aktiivisena toimijana maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun. Samaan aikaan tavoitteena on, että Helsingin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ovat kaikilta osin kilpailukykyisiä. Riippumatta maakunta- ja sote-uudistuksen etenemisestä palveluja uudistetaan määrätietoisesti sellaisiksi, jotka helsinkiläiset haluavat jatkossakin valita. Tämä saavutetaan palveluja ja palvelurakennetta uudistamalla, ja huolehtimalla asiakaskokemukseltaan ja saatavuudeltaan hyvistä, vaikuttavista ja laadukkaista monipuolisista palveluista sekä asianmukaisista toimitiloista. Isossa muutoksessa myönteinen henkilöstökokemus edellyttää henkilöstön osaamisen kehittämistä ja itseohjautuvuutta tukevaa, valmentavaa johtamista.

Väestömäärän kasvu, ikääntyminen ja maahanmuutto lisäävät sosiaali- ja terveystalouden kysyntää.

Esitys vuoden 2018 talousarvioksi

Esitys sosiaali- ja terveystalouden vuoden 2018 talousarvioksi ja vuosien 2019–2020 taloussuunnitelmaksi on esityslistan tämän asian liitteenä numero 1.

Menot milj. euroa	TP 2016	TA 2017	Raami	Muutos	Muutos
-------------------	---------	---------	-------	--------	--------

			2018	milj. eu- roa	%
Sote yhteensä	2 182,7	2 025,3	2 041,5	+16,2	+0,8 %
Sosiaali- ja terveys- palvelut	1 474,7	1 445,7	1 441,9	-3,8	-0,3 %
Vastaanottokeskuk- set	0	15,5	15,5	0	0 %
Toimeentulotuki	177,0	26,6	26,6	0	0 %
HUS-kuntayhtymä	529,7	534,8	554,8	+20,0	+3,7 %
Asiakas- ja potilas- tietojärjestelmä	1,3	2,7	3,3	+0,6	+22,5 %

Sosiaali- ja terveystalouden talousarvioesitys on tehty kaupunginhallituksen antamaan talousarvioraamiin.

Talousarvion laatimishjeissa todetaan, että vuoden 2018 raamin lähtökohtana on valtuustokauden 2013–2016 strategiaohjelman mukainen talouden tasapainoa ja tuottavuuden kasvua koskeva tavoite, joka sisältää käyttömenojen reaalkasvun pitämisen asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella.

Sosiaali- ja terveystoimialan kokonaisraami kasvaa 16,2 milj. euroa (0,8 %) vuoden 2017 talousarviosta, missä merkittävin tekijä on HUS-kuntayhtymän raamin kasvu 20 milj. eurolla. Vertailtaessa vuoden 2017 talousarviota ja vuoden 2018 raamia vuoden 2016 tilinpäätökseen tulee huomioida, että vuoden 2016 tilinpäätös sisältää vuoden 2017 alusta Kelaan siirtyneen perustoimeentulotuen määrärahat.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen talousarviokohdan talousarvio pienenee vajaat 3,8 milj. euroa (0,3 %). Kilpailukykysovimuksen mukaisesti työttömyysvakuutusmaksu alenee 0,6 %-yksikköä ja sairausvakuutusmaksu 0,1 %-yksikköä verrattuna vuoteen 2017. Lisäksi kunnalliseläkemaksu alenee 0,2 %-yksikköä, eli henkilöstösivukulut alenevat kokonaisuudessaan 0,9 %-yksikköä. Sosiaali- ja terveystoimialan henkilöstösivukulujen arvioidaan alenevan muutosten vaikutuksesta yhteensä noin 5 miljoonaa euroa vuonna 2018.

Vastaanottokeskusten nettobudjetoidun talousarviokohdan ja toimeentulotuen talousarviokohdan vuoden 2018 raami on vuoden 2017 talousarvion tasolla. Määrärahasa ei ole vielä huomioitu säilönnötoyksikön toiminnan siirtymistä valtiolle.

HUS:in raami kasvaa 20 milj. euroa (3,7 %) kuluvan vuoden tasosta, alittaen kuitenkin vuoden 2017 ennustetun tason.

Apotin nettobudjetoidun talousarviokohdan menot kasvavat 0,6 milj. eurolla vuoteen 2017 nähden.

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottavuustavoitetta toteutetaan muun muassa edistämällä digitalisaatiota, jatkamalla määrätietoista palvelurakenteen keventämistä ja tarkastelemalla vaihtoehtoisia tapoja tuottaa palveluja mahdollisimman kustannustehokkaasti. Palvelujen yksikkökustannusten ei anneta kasvaa, ja yksikkökustannuksissa tavoitellaan muiden suurten kaupunkien keskiarvoa. Palvelujen myöntämisperusteita yhdenmukaistetaan muiden Uudenmaan kuntien kanssa.

Palvelusetelin osuutta palvelujen tuottamistapana lisätään ja uusia palvelusetelivaihtoehtoja selvitetään. Välittömän asiakastyön osuutta työstä nostetaan aina kun se on tarkoituksenmukaista. Aukioloaikoja laajennetaan osana palvelujen uudistamista.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen raamissa on huomioitu ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen määrärahat 26,6, milj. euroa.

HUS-kuntayhtymä

HUS:in talousarviokohta sisältää mm. HUS:in helsinkiläisille tuottamat terveyspalvelut, joista sosiaali- ja terveystoimiala maksaa HUS-hinnaston mukaisesti.

HUS:in vuoden 2018 talousarvio on kaupunginhallituksen hyväksymän raamin mukaan vajaat 555 milj. euroa. Kasvu on noin 3,7 % verrattuna vuoden 2017 talousarvioon.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Sosiaali- ja terveystoimiala seuraa strategian toteutumista talousarvioon asetettujen sitovien toiminnallisten tavoitteiden kautta. Kokonaisuutena sitovien tavoitteiden päämääränä on ohjata toimintaa strategiaohjelman osoittamaan suuntaan. Sosiaali- ja terveystoimialan sitovat tavoitteet ovat seuraavat:

Erityistä tukea tarvitsevien lasten palveluja lisätään ja kehitetään peruspalveluissa, ja lastensuojeluasiakkaiden määrä vähenee vuoteen 2017 verrattuna.

Aikuissosiaalityön palvelutarpeen arviointien määrä kasvaa 20 % suhteessa asiakasmäärään vuoteen 2017 verrattuna.

Kehitysvammaisten asumispalveluissa itsenäisesti asuvien osuus kasvaa 2 %-yksikköä vuodessa.

Asiakas pääsee lääkärin kiirettömälle vastaanotolle keskimäärin 10 vuorokaudessa (T3 ≤ 10 vrk eli kolmas vapaa ajanvarausaika kalenteripäivissä, odotusaikojen mediaani).

Asiakas pääsee hammaslääkärin kiirettömälle vastaanotolle alle kolmessa kuukaudessa (T3 ≤ 90 vrk eli kolmas vapaa ajanvarausaika kalenteripäivissä, odotusaikojen mediaani).

Psykiatrisessa avohoidossa olevien potilaiden sairaalapäivien määrä vähenee vuoteen 2017 verrattuna.

Kotona asumista tuetaan niin, että kotona asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä nousee vuoteen 2017 verrattuna.

Laitoshoidossa olevien osuus 75 vuotta täyttäneistä laskee ja palveluasumisessa olevien osuus nousee vuoteen 2017 verrattuna.

Sähköinen asiointi kasvaa vähintään 20 % vuoteen 2017 verrattuna.

Asiakaskokemus paranee terveysasemilla ja kotihoidossa vuoteen 2017 verrattuna.

Toimeentulotuki

Ehkäisevän toimeentulotuen budjetista kohdennetaan ehkäisevänä tukena vähintään 45 % lapsiperheille.

Määrälliset tavoitteet

Suoritettavat tavoitteet pohjautuvat vuoden 2017 ennustettuun tasoon, minkä lisäksi tavoitteissa on huomioitu tiedossa olevat toiminnalliset muutokset. Suoritettavat tavoitteet on esitetty liitteessä 1.

Palvelujen tuotantotapoja kehitetään vahvistamalla asiakkaan roolia vaikuttavien ennaltaehkäisevien toimien, itsehoidon, omahoidon ja digitaalisten palvelujen avulla niin, että helsinkiläiset tekevät hyvinvointia ja terveyttä edistäviä valintoja arjessaan.

Moniammatillisia, integroituja palveluja, kotiin ja asiakkaan omaan toimintaympäristöön vietäviä palveluja sekä sähköisiä palveluja uudistetaan vastaamaan paremmin asiakastarpeita.

Vastaanottotoiminnan rinnalle ja vaihtoehtoiksi vakiinnutetaan edelleen kevyempiä palveluja, joita ovat muun muassa sähköiset palvelut, hoitopuhelut, ryhmätoiminta, jalkautuvat palvelut sekä monimuotoiset kotiin vietävät palvelut.

Palvelurakenteen keventäminen jatkuu. Laitoshoitoa vähennetään edelleen, ja erilaisia kotiin ja muuhun asiakkaan toimintaympäristöön vietäviä palveluja ja kuntoutusta vahvistetaan.

Investoinnit

Kaupungin 10-vuotisen investointiohjelman suunnittelun lähtökohtana on vuotuinen kokonaisinvestointitaso 670 milj. euroa. Kaupunkitasolla on linjattu, että hallintokuntien tulee laatia tilankäyttöohjelmat ja niiden tehostamissuunnitelmat.

Tavoitteena on, että kaupungin omassa käytössä olevien toimitilojen kokonaispinta-alan määrä ei kasva strategiakaudella. Sosiaali- ja terveystoimiala on laatinut priorisoidun 10-vuotissuunnitelman tulevista investoinneista. Suunnitelma sisältää myös poistuvat tilat.

Sosiaali- ja terveystoimialan tilankäyttöohjelma on esityslistan tämän asian liitteenä 2.

Irtain käyttöomaisuus

Sosiaali- ja terveystoimialan irtaimen omaisuuden raami on 10 milj. euroa, mikä on 5,2 milj. euroa (34 %) kuluvan vuoden irtaimen omaisuuden raamia vähemmän. Raamin pieneneminen johtuu pääosin siitä, että vuoden 2017 talousarviossa oli määrärahat Kalasataman terveystoimialan varustamiseen.

Irtaimen omaisuuden hankinnat ovat esityslistan tämän asian liitteenä 3.

Toimialajohtajan kannanotot

Toimialajohtaja toteaa, että talousarvioehdotus on laadittu kaupunginhallituksen päättämän raamin mukaiseksi. Sosiaali- ja terveystoimialan talousarviokohdan osalta vuoden 2018 talousarvioesitys pienenee 0,3 % kuluvan vuoden talousarviosta. Toisaalta kilpailukykysojimus alentaa toimialan henkilöstökustannuksia, mutta silti vuoden 2018 talousarvion pohjan pitävyyden kannalta aivan keskeistä on budjetissa pysyminen kuluvana vuonna.

Palvelukokonaisuuksien tarkemmat suunnitelmat palvelujen järjestämiseksi ja tuottamiseksi valmistellaan käyttösuunnitelmien laadinnan yhteydessä syksyllä 2017.

29.08.2017

Sosiaali- ja terveystoimialan henkilöstötoimikunnan asiasta mahdollisesti antama lausunto toimitetaan sosiaali- ja terveyslautakunnalle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioehdotus 2018 ja taloussuunnitelma 2019-2020 (muokattu 24.8.2017)
- 2 Tilankäyttöohjelma 2018
- 3 Irtaimen omaisuuden perushankinnat 2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.08.2017 § 211

HEL 2017-003539 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

22.08.2017 Pöydälle

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi